

[Krag.]

Metoder, som beskytter de mange, der ellers er inde under Organisationsmagtens Pisk, mod Konsekvenserne af, at de melder sig i de Rækker, hvor man ønsker gennem Folkeafstemning at faa et Ord med i Laget om en Regerings- og Flertalsbeslutning herinde paa den høje Rigsdag.

For øvrigt synes jeg, at det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch i Starten af sin Tale tog et vældigt Tilløb til et Højdespring helt ud i den Stratosfære, hvor man ikke kan øjne noget af Værdi hos sine Modstandere — det kunde han slet ikke til at begynde med —, men hvor man kun er beruset af Begejstring over sin egen lysende Intelligens og de straalende Resultater, den har frembragt. Men Springet udeblev jo, og det var klogt, for den Forelæsning, det ærede Medlem holdt, indeholdt ærlig talt ikke noget at begejstres over. Jeg har nævnt det saare besynderlige i, at man forelægger for Rigsdagen en Grundlov, som er saa ufærdig paa mange Punkter, saa sprogligt ubehjælpelig, og det gælder Paragraf efter Paragraf, saa dunkel ogsaa paa mange Punkter, at der maa stilles en saadan Kæde af Ændringer, som er oprullet for os nu med Forklaringer Spalte op og Spalte ned, som mange Steder tjener til at fordunkle i Stedet for at klarføre.

Derfor er det ogsaa ganske forstaaeligt, at man under denne Behandling har fulgt den Taktik, som er saa velkendt: Angreb er det bedste Forsvar. Derfor, forstod jeg, udtalte det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch om Venstres Forslag, at det var en „ussel Krikke med Mindretalsbrøker som Pundslodder om Benene og Højesteret bundet til Halen“. Det var virkelig et særdeles smagfuldt Billede. Det var et gnistrende Vid, der her udstraalede fra det ærede Medlem. Hvilken Aandfuldhed har ikke her fundet Udtryk, en Aandfuldhed af den Beskaffenhed, at den virkelig blev fundet værdig til at blive Overskrift med store Typer i den konservative Presse. Den Ære har nu det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch nydt — det haaber jeg han paa-skønner.

Men paa en Række Punkter er der ogsaa Mindretalsbrøker i Trekantforslaget, ogsaa paa Punkter, hvor Venstre har dem. Tilbage bliver der ikke saa forskrækkelig mange nye Mindretalsbrøker, sammenlignet med det ærede Medlems Partis Forslag, og jeg spørger: Hvor findes den Etkammerforfatning, som ikke har visse Sikkerhedsventiler for Mindretallet, Ventiler, som skal sikre Vælgerne mod et ubetinget Flertals-

vælde og absolut Vilkaarlighed? Den findes ikke i Norge, den findes ikke i Finland, den findes ikke i Island. I Norge er det Gang paa Gang sket, at Forslag, hvorom der har været Uenighed mellem Lagting og Odels-ting, og som derefter kommer til Stortinget og bliver vedtaget af Stortinget, i Realiteten er forkastet, fordi den kvalificerede Majoritet ikke er opnaaet. Det har vi set det ene Eksempel paa efter det andet, ogsaa i den allerseneste Tid. For ganske nylig har man jo i Norge vedtaget, at den hidtidige 3-aarige Valgperiode for Stortinget skal forlænges til 4 Aar, og nu er Spørgsmaalet: Gælder det for det siddende Storting? Kan med andre Ord det siddende Stortings Periode forlænges med 1 Aar, eller kan man ved en Grundlovsændring tilvejebringe tilbagevirkende Kraft? Det staar Striden om i Norge for Øjeblikket. Og hvem skal afgøre det? Det skal Højesteret. Denne Sag skal ind for Højesteret.

Er det da saa utilstedeligt, som det ærede Medlem Hr. Hasle mener, at Venstre her i Danmark har til Hensigt at give Højesteret en tilsvarende Beføjelse? Dette, at en tilsvarende Bestemmelse, formet saaledes som vi har gjort det, maaske ikke findes i nogen anden Forfatning, er intet Argument. Vi har jo ikke siddet og beskæftiget os med Forfatningsspørgsmaal, nødtvungent som det har været, blot for at kalkere andre Forfatningers Bestemmelser paa dette eller hint Punkt. Vi rører aldeles ikke ved den Beføjelse, som den enkelte, selv om det ikke har været nogen skreven Lov, hidtil har haft her i Landet til at gaa til Domstolene, naar han finder sin grundlovsmaessige Ret krænket. Vi har oven i Købet skærpet denne Ret gennem en særlig Paragraf. Men hvad vi ikke hidtil har haft, er dette, at man, naar Rigsdagen har fuldført Arbejdet med denne eller hin Lovgivning, om hvis Grundlovsmaessighed der er rejst Tvivl, kan indhente et Responsum fra Højesteret; og da Rigsdagen jo har fuldført sit Arbejde med denne Lovgivning, ved jeg ikke, med hvilken Ret man kan sige, at en saadan Bestemmelse fører Højesteret ind i den politiske Kamp om et saadant Forslag. Det er aldeles ikke Tilfældet.

Jeg forstaar, at det er dette, at et Mindretal kan gøre det, som særlig oprører de Herrer. Men efter den finske Forfatning kan Præsidenten, som jo er udstyret med meget vidtgaende Beføjelser, hvad de ærede Medlemmer naturligvis ved, hvis han tvivler om et Forslags Grundlovsmaessighed, forelægge det for Forvaltningsretten eller for Højesteret eller for dem begge. I Ir-